

Izdat je vsak dan razen nedelj in praznikov.

Izdat daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETÖ—YEAR XIV.

Cena lista \$0.00. Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 8. januarja (Jan. 8) 1921.

Subscription \$5.00
Yearly.

Uredniški in upravilski prostori: 8607 So. Lawndale ave.

Office of publication:
8607 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

ŠTEV.—NUMBER 6.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Subscription \$5.00
Yearly.

METODISTONSKI DUHOVNI SEDE NA OVEH STOLIH.

NE UPAJO NE KAVZETI OD LOČNOSTA STALNOCA VPRICO PODJETNIŠKE GOJE PROTI DELAVCIOM.

Tako omahovanje je tudi dober način za delavce.

Denver, Colo. — "Denverska delavščina obrambna liga" je poslala "Denverskemu društvu metodistovskih pridigarjev" poziv, da preide gibanje podjetnikov na "odprt delavnico" in izreče svoje mnenje, da se tako spozna, kdo sodi metodistovska cerkev o tem delavcem sovražnem gibanju.

In kaj so storili metodistovski učidnici? Društvo je sprejelo naslednjo izjavo: "Duhovci ne smejo močati o industrijskih vpravnih današnjega dneva, zato se naj informira o prizetem predmetu in pove naj svoje mnenje s krščanskega vidika, nato da se postavi na eno ali drugo stran."

To je vse, kar so metodistovski učniki storili, da preidejo podjetniško gibanje za "odprt delavnico" ali bolje rečeno za odravo delavskih strokovnih organizacij.

Kaj teh par besed pomeni? Metodistovski duhovni niso imeli posuma povediti na glas, kako sojo o krivici, ki jo hočejo podjetniki valiti delavcem. Bili so samoriti podjetnikom, čeprav so, da je odprt delavnica za vse velika krivica, še bolj, da je na to, ki ga sledi vpravni podjetnik, da razstavi strokovne organizacije, vno tako se niso upali postavljati direktno na stran podjetnikom, ki pripadajo k njih cerkvam ali delavci, ker bi tako dejanje vročilo od delavcem, da so metodistovska duhovni v službi učniki.

Metodistovski duhovni niso imeli posuma povediti na glas, če podjetniško gibanje za odprt delavnico krivito ali pravico, vendar bodo torej nevršni, dani v današnjih dneh ni nihče vtralen, čeprav nastopa v učni nevršnicu, posebno ne pri tem vpravnih, ki se tikoje milijon delavev na eni strani, na drugi pa privatnih biznisnih interesov in zvrhničnih denarnimi učniki. Taki ljudje, ki se hujjo pri takih vafnih vpravnih učnikih in zagoste kot nevršni, so skutijo spostovanja.

Za delavev je na skleja metodistovski predstojnik dober način, ker jih nči, koliko pomoci učniku pričakujejo od ljudi, ki prav radi pomešano inžirajo, da uči Kristove nauke.

REPUBLIKATVA AMERIČKE DRUŠEVNE FEDERACIJE JE ZA PREDMET PROTESTOVANJA ZA KAKONA.

Washington, D. C. — Eksekutiva "Ameriške delavske federacije" prične z agitacijo za preklic protestovskega zakona, ker je najvišje podlidle razodilo, da se sekundarni bojkoti nelegimi.

Gompers je nčer male pozno pridelal do sposanja, da se ustvari z zakoni za razumitev, ne more do delava, da bodo trdile le delavščine organizacije, dokler lamanu protestovske postave, vendar je delavstvo lahko zadovoljno, ker je vendar orisal svojo smotro in da bo skoraj njen načrt popravljen, kar je ovde skrivnil.

Pittsburgh, Pa. — 26-letni Louis Bachr je ustrelil svojo 24-letno soprogo Filomeno in sebe. Sopraga je umrla na mestu, njeza so prepejali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Bachr je zapustil dom, ki nejasno označuje tragedijo in se glasi:

"S tem izjavljam, da sem ubil svojo soprogo. Uničila je moje življenje od leta 1916, tako da ga nisem mogel več prenesti. Zapustil sem jo in vstopil v ameriško mornarico. Služil sem 23 mesecov. Ko sem se vrnil, sta me dali vse in njeni mati arretirali, da je vse skupno podpisal. Dobila je vseki mesec od mena, dokler sem bil v mornarici, pet in štirideset dolarjev. Bil sem samo dva dni iz mornarice, ko sem bil arretiran zaradi ne podpiranja. Šta je predložil s ta ročjo."

REŠKI LEGIJONARJI BROKE, DA VELIJO KRALJA IN USTANOVNE REPUBLIKE.

Trst, 7. jan. — Reški legijonarji odhajajo z Reke. Dnevno jih odide po tri vlake in posiljajo jih k različnim enotam italijanske armade. Legijonarji odprto govorijo, da bodo delovali za strmoglavljenje kralja in ustanovitev italijanske republike. D'Annunzio je še vedno njihov junak.

REDOVA RAZKRITJA O WILSONOVİ VOJNI.

Missourski senator obtožuje Hooverja, da je prekrival svoje oblasti in podpiral Poljsko v vojni proti Rusiji.

IZDAL JE NA POLJENIU 200 MILIJONOV DOLARJEV.

Washington, 7. jan. — Senator Reed, ki je obljubil, da razgrne temo, ki pokriva še mnoga kote Wilsonove privatne vojne proti Rusiji, je včeraj silovito napadel v senatu Herberta Hooverja, ameriškega živilnega upravitelja v Evropi po premirju. Reed je obtožil Hooverja, da je brez kongresnega dovoljenja petrolil na Poljskem čez sto milijonov dolarjev ob času, ko so Poljaki vodili imperialistično vojno proti sovjetski Rusiji. Kongres je določil gotove vnote, ki so mesto izdati za prehranjevanje prisadetih držav v Evropi, toda Hoover je prekral kongresne moje, s čim je obtožil kongres načrta, koliko je izdal za pomočno akcijo na Poljskem. Reed je rekel, da je Hoover izdal direktno po nazivu predsednika Wilsona.

Senator Hitchcock, Wilsonov vogovornik v senatu, je odgovoril Reedu, da je "Hoover izvrl največje in najbolj dobrodelno, določilo kakršnega še ni storil niti eden posameznik za ohranitev življenja stradajočih otrok v Evropi." Na te besede je dejal senator Wadsworth, da je po Hitchcocku venu računu projekti siherni stradajoči otrok v Evropi dve toni in pol kondenziranega mleka. Ta opaska je povzročila much v zbornici. Senator Reed je nato dejal:

"G. Hoover priznava, da je bilo izdanih 57 milijonov dolarjev za pomočno akcijo na Poljskem ob času, ko je Poljska mobilizirala 700.000 moč na agresivno vojno proti Rusiji. Smelo trdim, da je bilo poljska vojna občenem tudi naša vojna proti Rusiji, kajti s pomočjo Hooverja smo jo dobro financirali. Na Poljskem smo bili bolj aktivni kot pa v Sibiriji, kjer so naše čete pomagale Japoncem osvajati delce. Jas je zagovarjam napak ruske sovjetske vlade, ostro pa obsojam arroganco stupnosti naše vlade, ki je izključila zastopnika ruske sovjetske vlade in zavrgla milijone dolarjev v trgovskih pogodbah, katere je zdaj dobila Kanada."

DRUŽINSKI PREPIR POVEROTELJ DRUŽINSKE TRGOVINE.

Pittsburgh, Pa. — 26-letni Louis Bachr je ustrelil svojo 24-letno soprogo Filomeno in sebe. Sopraga je umrla na mestu, njeza so prepejali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Bachr je zapustil dom, ki nejasno označuje tragedijo in se glasi:

"S tem izjavljam, da sem ubil svojo soprogo. Uničila je moje življenje od leta 1916, tako da ga nisem mogel več prenesti. Zapustil sem jo in vstopil v ameriško mornarico. Služil sem 23 mesecov. Ko sem se vrnil, sta me dali vse in njeni mati arretirali, da je vse skupno podpisal. Dobila je vseki mesec od mena, dokler sem bil v mornarici, pet in štirideset dolarjev. Bil sem samo dva dni iz mornarice, ko sem bil arretiran zaradi ne podpiranja. Šta je predložil s ta ročjo?"

DVE IZJAVI SENATORJA CUMMINSA.

V PROTISLOVJU STA DRUGA Z DRUGO.

Obenem pa dokazuje, da senator prav malo posna rudarje.

Washington, D. C. — Senator Cummins, ki je pri delavcih v "dobrem" sponinu zaradi transportne postave, je podal dve izjavi, druga za drugo in po kratkem presledku, napram zastopniku nekega dnevnika, ki zastavlja, da se uvekvedita.

Njegova prva izjava je bila: "Kongres bo posenoval zavet za delavce."

Po kratkem presledku in v temu razgovoru je pa rekel, da se ne bo obotavjal, če kongres učravnja premogovo industrijo, da predloži postavo, ki prepove rudarjem stavki. Z drugimi besedami to pomeni, da kongres poizkusiti odpraviti profitarno s premogom, tedaj bo skušal pridobiti kongres, da prepove stavki rudarjem.

Senatorju Cumminsu je znano, da so rudarji zahtevali nacionalizacijo rudnikov na svoji konvenčni, da se tako odpravi profitarno s premogom. Besede senatorja niso drugega kot grožnja rudarjem, ker miali, da so rudarji takši slabšči, da bodo takoj umrknili svojo resolucijo za nacionalizacijo premogovnikov, ki jim zagrozi, da bo še on globo na to, da se rudarjem vzame pravica do stavke.

Senator Cummins naj se zoponiti le zadnjih volitv in naj izdati za pomočno akcijo na Poljskem. Reed je rekel, da je Hoover izdal direktno po nazivu predsednika Wilsona.

Senator Hitchcock, Wilsonov vogovornik v senatu, je odgovoril Reedu, da je "Hoover izvrl največje in najbolj dobrodelno, določilo kakršnega še ni storil niti eden posameznik za ohranitev življenja stradajočih otrok v Evropi." Na te besede je dejal senator Wadsworth, da je po Hitchcocku venu računu projekti siherni stradajoči otrok v Evropi dve toni in pol kondenziranega mleka. Ta opaska je povzročila much v zbornici. Senator Reed je nato dejal:

"G. Hoover priznava, da je bilo izdanih 57 milijonov dolarjev za pomočno akcijo na Poljskem ob času, ko je Poljska mobilizirala 700.000 moč na agresivno vojno proti Rusiji. Smelo trdim, da je bilo poljska vojna občenem tudi naša vojna proti Rusiji, kajti s pomočjo Hooverja smo jo dobro financirali. Na Poljskem smo bili bolj aktivni kot pa v Sibiriji, kjer so naše čete pomagale Japoncem osvajati delce. Jas je zagovarjam napak ruske sovjetske vlade, ostro pa obsojam arroganco stupnosti naše vlade, ki je izključila zastopnika ruske sovjetske vlade in zavrgla milijone dolarjev v trgovskih pogodbah, katere je zdaj dobila Kanada."

IBOI GROZE S SVETOVNO KRIVO OSVETO.

New York, N. Y. — Harry Boardman, tajnik irskega predsednika Vajera, je izjavil v četrtek na shodu: "Ako Anglia ne prenese v klanjem na Irskem, bomo agitirali med milijoni Ircev po vsem svetu se morajo pridružiti vojni in reki Jimu: Kadar

je prišel, ko ne moremo več mirno gledati, kajor štirimilionski narod vodi sam vojno proti 36 milijonom Angležev — vsi Irki po vsem svetu se morajo pridružiti vojni in reki Jimu: Kadar

je prišel, da ga obudi na kermi,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

vse štiri gnali pred sodnikom na obtožbo, da so prilastili mestno lastnino. Kakor dogovorjeno,

da ga pijejo, četrti, da prehlejajo vesele noči. Kakor dogovorjeno,

tako storjeno. Ko je zjutraj stolpil jetniki z resnim obrambo v celico, so štirje jetniki snemali na tleh, prazne steklenice okoli njih so pa govorile, kaj se je zgodilo

ponoči. Ob devetih dopoldne so

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.00 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benevolent Society.

Owned by the Slovenic National Benevolent Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$8.00 per year.

25

Datum v oklepaju n. pr. (Januar 31-21) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravno, da se vam ne ustavi list.

POINDEXTERJEVA PROTIŠTRAJKOVNA PREDLOGA.

Casi so zdaj takci, da ljudstvo obrača svoje oči na kongres in pričakuje od njega akcijo, ki zboljša sedanji položaj.

In kaj dela kongres, ko ljudstvo pričakuje od njega odpomoči?

Senat je nekaj storil. Kaj pa? Sprejel je Poindexterjevo protišrajkovno predlogo. Navzoči so bili trije senatorji, ki niso še nikdar pokazali, da so naklonjeni ljudstvu. Navzoči so bili senatorji Smoot, Poindexter in King. O predlogi ni bilo prav nobene razprave in tudi nihče ni predlagal, da se glasuje o nji po imenih. Navzoči so bili trije sladko smehljajoci senatorji, ki so vedeli, kaj se godi in ki so hoteli, da se tako zgodi.

Kaj pa je Poindexterjeva protišrajkovna predloga? Izraz sovraštva do delavcev! Veriga, ki priklepa delavce k delu proti njih volji! Jemlje delavcem pravico do stavke in jih izroča na milost in nemilost industrijalnim avtokratom. Odvzela je delavcem vse pravice, ki so jih delavci priborili v večletnem boju.

Predloga pravi, če delavci nastopijo sporazumno, da so izvršili zločin zarote, ki se kaznuje z deset tisoč dolarji denarne globe ali desetletno ječo.

Predloga je tako fino sestavljena, da uniči vse železničarske organizacije. Pa tudi organizacije delavcev, ki so potrebni za vzdrževanje rednega železniškega prometa, so v nevarnosti, kajti predloga je tako skrbno sestavljena, da se lahko raztegne kot kavčuk.

Tri in devetdeset senatorjev ni bilo navzočih v senatu, ko je bila sprejeta Poindexterjeva protišrajkovna predloga. Bili so odsotni. Trije senatorji so lepo krmarišli predloga po vseh parlamentarnih potih, dokler ni bila sprejeta. Neki senator, ki bi bil zanesljivo protestiral proti predlogi, če bi bil navzoč, ni storil tega, ker so ga znali trije krmari, ki so vedeli, kaj se godi, opozoriti na nekaj drugega, da so tako njegovo pozornost odvrnili od Poindexterjeve predloge.

Ce Poindexterjeva predloga kdaj postane postava, se spremeni delavec v industrijalnega tlačana. Kakor je bil srednjeveški kmet grajski tlakar ali tlakar fevdnega gospoda, tako postane delavec tlakar industrijalnega avtokrata. In ta predloga je bila predložena in sprejeta v senatu ob času, ko nekateri gobezdajo, da pri nas ni razredov in da je treba vpostaviti harmonijo med delavci in podjetniki.

Ko je bila predloga sprejeta, je prihrumel senator La Follette v senat in takoj predlagal, da se Poindexterjeva protišrajkovna predloga še enkrat uvažuje. Oglasili so se tudi nekateri veliki dnevni in izjavili, da ta predloga nikdar ne postane postava.

Res je, da je senator La Follette preprečil s svojim ugovorom, da predloga ni bila odposljana zbornici v uvaževanje. Resnica je, da predloga pri prihodnjem uvaževanju v senatu mogoče ne dobi potrebne večine in da propade. Ravnato je tudi res, ce senat sprejme tudi drugič to predloga, da še ni zanesljivo, da postane postava, ker jo mora sprejeti tudi zbornica in podpisati še predsednik, da postane zakon. Vse to je res!

Ali res je tudi, da so trije senatorji, neprijazni delavcem, lahko povzročili, da je bila sprejeta delavcem škodljiva predloga, da bo treba zdaj veliko dela od strani organiziranega delavstva, da se zbrisajo posledice tega čina. Organizirano delavstvo bo moralno porabiti precej svoje energije, da zdaj prepreči, da Poindexterjeva predloga ne postane zakon, katero bi lahko porabilo v izobrazbo delavstva ali kaj drugega, kar koristi vsemu delavstvu. In dokler trije senatorji lahko vržejo taka polena pod noge delavstvu, je jasno kot beli dan, kako trnjeva in ozka je še pot, ki vodi delavce v boljše življenske razmere. Lahko je trem senatorjem nametati na to pot tako velike zaprake, da je treba po tem Herculejevega dela vsega organiziranega delavstva, da se zaprake zopet spravijo s poti in da delavstvo lahko napravi nekaj korakov naprej po poti v boljšo bodočnost.

DOPISI.

Morgentown, W. Va. — O delavskih razmerah ne bom dostoporočal, ker so sploh po celi Ameriki pod mimo.

Za božične praznike se je vsak pečlar podal na pot, da dobi kos maslene potice ali kaj drugega pod zob ali pa še celo kozarec grozdnega sokra — ker takih dobro pečljari ne poznamo, in tako sem se tudi podal na pot in sicer v Pittsburgh.

V Pittsburghu sem se izvrstno zabaval pri svojih znancih in prijateljih. Pogovarjali smo se o marsičem, kakre dobrote so nam napisali za božične praznike naši ljubi delodajaleci. Sečel sem se tudi z rojaki ki so "bossi", "formani" in ne vem kaj še v raznih tovarnah. Marsikatera zanimivosti sem čul iz njih ust. Nekateri so precej zabavljali, čez delave, da premalo naredijo in da so leni. Nekatere rojake sem tudi čul, ki so tožili, da jim primanjkuje denar. Najbolj so tožili oni, ki vedno nosijo denar v cerkev gospodu fajmistro.

V Pittsburghu je pred kratkim umrl rojak Frank Kocjan, doma iz Žirjen pri Sežani na Krasu. Podlegel je pljučnicu. Pojogni ni bil pri nobenem podpornem društvu.

Opozarjam rojake, ki še niste pri nobenem podpornem društvu, da takoj pristopite. Ni posebno častno za nobenega, kdo že ni član dobre slovenske podporne organizacije. Nihče ne ve, kje in kedaj ga čaka nesreča, ker delavec je vedno v življenski nevarnosti, da se smrtonevarno poškoduje pri svojem delu ali pa da zobi vsele napornega dela. In brez podpornega društva biti sedaj v času brezposelnosti in velike draginje nis posebno prijetno za nobenega. Ako je tak rojak prisradil kakre cente, isti takoj izginejo kot izgine sneg na pomladanskem solncu in potem je pa brez podpore prepričen na milost nasmiljenih ljudi. Rojaki, pristopajte k Slovenski narodni podporni jednoti, ker ta podpora organizacija je največja in najboljša slovenska podpora organizacija!

Konečno pa opozarjam vse slovenske pečlarje in puščajce, da naj vpoštujate, da je letoski predpust izredno krastek in da naj se požurijo, da ne bo treba prevč plohot rasbiti na počnjeni sredo. — John Kraški.

5 pota. — Iz mojega rojstnega kraja Planina pri Raketu na Notranjskem sem pred kratkim dobil od mojega prijatelja pisimo, v katerem mi nekoliko poroča o tamošnjih razmerah, ki pa nikakor niso dobre. Kraje se nahaja že par let pod italijanskim jarmom. Piše mi, da ne dobi nobenega mojega pisma, akoravno sem mu jih ved poslal.

Nadalje mi poroča, da ljudje kar trumoma mrjejo. Bolezni ne omenju. Med drugimi, katere je je omenil v pismu, je tudi umrl rojak Mrharjev Tone, ki je bil pred več leti v Thomas, W. Va., kjer je bil vposlen v tamošnjih premogovnikih in nekateri rojaki se ga bodo gotovo še spominjali. Nadalje mi tudi piše, da bodo sedaj prišli pod druga gospodarja in so vsi radovedni ali bo boljše ali slabše kot je sedaj. Vsele velike snese se jim je posušil tudi vodovod in nositi so morali vodo iz reke Unec. Letina je bila tam zelo slaba preteklo leto. Pridelali so samo nekoliko krompirja; zito ni obrodilo vsele suše. Ljudstvo živi v največjem pomakanju. Neke časa so dobili nekoliko živil od tihotapev, toda v zadnjem času je pa meja tako dobro zaščitena, da je skoraj nemogoče vtihotapljiti živila. Da ljudje dobijo kaj denarja, so pričeli uničevati gozdove in les prodajati. Ako bo šlo tako dalje, bo kmalu zoper cel Kras popolnoma gol, kot je bil pred nekaj desetletji. Kdor ima kaj lessa za predeti, ta je še na dobrem, največ siromaki so oni, ki nimajo nobnih virov, in katerih bi dobili kak krajcer. — Tako mi piše prijatelj.

Poslovili smo se od starega leta 1920 in prisli v novega. Kaj nam prinese novo leto? Pričelo se je s splošno brezposelnostjo in nezmočno draginjo. Kako se bo končalo? — Matija Pogorelec.

Black Diamond, Wash. — Cesarovo je naša naselbina največja ob Pacifičnem obrežju, so kljub temu dopisi iz te naselbine zelo redki.

Tukaj je naseljenih okrog 50 slovenskih družin, ki skoraj vsi lastajo svoje domove. Da pa tudi pečljarjev ne primanjkuje, mislim, da mi ni potreba se poseljebi omeniti. Ako se ne motim, tih je ravno toliko, kot oženjenih.

Na društvenem polju tudi dobro napredujemo. Tukaj imamo štiri slovenske podporne društva, ki pripadajo raznim jednotam v zvezam, in med katerimi je pa največje društvo "Planinar" ki tudi pripada največji slovenski podpornej organizaciji v Ameriki in ki steje nad sto članov. Toda kljub temu, da imamo štiri različna podpora društva v tej naselbini, se še kljub temu dobi rojake, ki niso člani nobenega teh društva. Apeliram na člane društva "Planinar", da razvijijo agitacijo za naše društvo in da pridobijo vse rojake, ki se niso pri podpornej organizaciji, za naše društvo. Slednji član je le moj. Za izredno majhen mesečni prispevek, kot asesment dobite tako podporo, kakor ne dobite pri nobeni drugi podpornej organizaciji za isti prispevek. Pristopite, dokler ste še čili in zdravi, pristopite takoj, danes, ker jutri je že moj.

Služajno sem se sečel z rojaki, ki se niso člani nobenega podpornega društva. Vprašal sem jih za vzrok, zakaj ne pristopijo, in povedali so mi take nesmiselnosti, da sem le z glavo zmajal. Največkrat sem dobil v odgovor, da "nočcejo podpirati" tega ali tega. Vse mogoče stvari so skovali, samo stvarnega vzroka niso navedli. Ne pomislijo pa na to, v kakem žalostnem položaju se nahaja delavec, ko zoli ali posreči, ni član nobenega podpornega društva, prihranki, ako jih kaj ima, poštejo. Kdo se bo brigal zanj? Ako je bolezen kralj, se drugi usmiljeni ljudje se nekajko brigajo za njega. Toda, ako je bolezen dolza, potem je pa tak rojak največji revč in sicer po svoji lastni krivid. In ako se družinu! Rojaki, ako hočete sebi in svoji družini dobro, in ako se niste pri nobenem podpornem društvu, pristopite takoj. Ako imate kolikaj ljubomira do svoje družine, žene in otrok, boste pristopali. Mogoče si še ne mislite ne, v kaki nesreči bi se nahajala vaša družina v slučaju, da sedaj v času splošne draginje in brezposelnosti zboldite ali posrečite! Pristarani centi bodo takoj poslih za zdravila in zdravniško oskrbo! In potem? Kje bodo sredstva za prehrano družine? Kje bodo sredstva za zdravila? In ako se umrjete. Zapustili boste vaše drage v največji bedi, ker le malokateri delavec je bil tako srečen — lahko se reče, da je bila vrana — da bi zapustil toliko denarnih sredstev, da bi ostali bili preskrbljeni z vsemi. Imeli smo že na tisoče slučajev med Slovenci v Ameriki, ki je zbolel kak rojak, član ni bil nobenega podpornega društva, prihranki, ako jih je imel, so pošli, in potem so pa bile prošaže za nahiranje prostovoljnih prispevkov. In ali mislite, da rojaki radi podpirajo take? Skoro vsakdo je rekel, kje je bil pa prej, ko je bil še zdrav in ko je služil? Zakaj ni prispolil v to ali ono društvo? Vsek, kdor se ni član kakakega podpornega društva, naj si pomisli samo to, in potem naj napredi, kakor mu veleva njegov lastna dolžnost, dolžnost napraviti samicu in svojim dragim.

Dolžnost slehrnega delavca je, da se zavaruje za vsak slučaj bolzni, nesreči ali smrti, in ravno tako je dolžnost slehrnega delavca, da se izobražuje, da korakajo po poti napredka naprej, da ne ostane vedno le predmet večnega izkorisťevanja. In ravno izobražava je ono sredstvo, s katerim se delavec počasi otresa svojih izkorisťevalev. Čim bolj je delavec izobražen, tem manj je izkorisčen. To je dokazana stvar. In raditega je dolžnost, da slehrni delavec čita dobre knjige in časnike, ki kažejo delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski delavski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne jednot, torej vseh članov in ukajakega posameznika. Ta list je edini slovenski dnevnik v Ameriki, ki kaže delavcem pravo pot, za podnevanje in izobraževanje. Vsele te je moralo biti slehrni rojak, delavec naročen na edini slovenski dnevnik v Zdr. državah, na dnevnik Prosveta, ki je last Slovenske narodne podporne

Spomenica "črnogorske vlade" velesilam.

Rim. — So vedno obstoječa črnogorska vlada je izdala spomenico in obenem tudi protest, v kateri obtožuje Srbe raznih nasilnosti nad prebivalstvom v Črnigori. To spomenico in protest je nasišla na vse velesile.

V tej spomenici navaja črnogorska vlada, da so srbske oblasti vrgle v ječo nad 4000 oseb iz golj političnih motivov. Med temi političnimi jenikov je veliko žena in otrok in celo nosne ženske. Vsekakor kdor ni hotel priznati prisilne anekcije Črni Gore po srbski vladi je bil aretiran in vržen v ječo in obdoljen veleizdaje. Da se pa še bolj masujejo nad "uporniki" vrjejo v ječo tudi otroke in žene. Veliko jenikov je v ječi že od decembra meseca leta 1918, med katerimi je veliko prejšnjih članov črnogorske vlade, ki so napovedale vojno Avstro-Ogrski monarhiji in stopili na stran Srbije. Med temi jenikov je tudi veliko višjih častnikov, ki so se vse čas vojne hrabro borili proti sovražnikom Srbije in ki so resili srbsko armeado le vsled svoje odločne hrabrosti pred zajetjem. Večina teh so bili aretirani in vrženi v ječo, ker so si upali protestirati proti nasilnim anekcijam in ker so v tem ozru nasilju spomenico na mirovno konferenco in isto tudi odpisali v Pariz.

Stanje teh jenikov je nezno-sno, ker so bivali prej tri leta v avstrijskem jenikstvu in ko so se vrnili domov so bili vrženi v ječo od srbskih oblasti, kjer že bivajo dve leti.

Meseca julija 1920 je udrlo iz provizorične jenikstve v Cetinju okrog 80 jenikov, ker niso mogli več prenašati trpljenja in budevje v ječah. Ko so prišli na prostojih je straža sprejela z ognjem iz pušk in na mestu je bilo ustreljenih 23, med katerimi je bil tudi bivši podprefekt Sime Krvokapić; ranjenih je bilo dvajset, katera so potem ubili srbski vojaki s puškinimi kopiti. Ostalim se je posrečilo ubegati v gorovje in se pridružiti vstaškim četam, ki se zbirajo v nepristopnem skalnatem gorovju in napadajo srbske vojaške čete. Te vstaške čete imajo veliko zaslonko pri ljudstvu.

V Cetinju je srbska vlada ustavila vojaško sodišče, pred katerega je postavila vse te jenikove, da se zagovarjajo vselede veleizdaje. Pred vojaško sodiščem v Belgradu je pozvan tudi general Veković, da se mora zagovarjati radi veleizdaje. Ta general je organiziral leta 1916 vstaške čete, ki so se borile proti avstrijski okupacijski armadi leta 1916 in 1917 in vsled tega so avstrijske vojaške oblasti obsoledile njegovega mladega in popolnoma nedolžnega brata na visice, vrgle v ječo njegovega starega očeta in dve mladoletni sestri. Ta afera je vzburila veliko zanimanje po vsem civiliziranim svetu in vse so se zgražali nad to brutalnostjo.

Ker se velesile ne zmenijo dosti za razmere v Črnigori, od kar je zasedena od srbske armade, srbske vojaške oblasti počenjajo, kar se jim poljubi.

V svoji spomenici črnogorska vlada opominja velesile na to, da je Črniča se vedno priznana kot samostojna država, katero so priznale vse velesile in da nje državljanji ne morejo biti pozvani pred nobeno vojaško sodišče kar druge države radi veleizdaje. Ako je Srbija proglašila aneksijo Črniče, to ne spremeni na celi stvari ničesar in Črniča je iz pravnega stališča napram Srbiji v istem položaju kot je bila med vojno napram Avstriji. Kajti aneksija Črniče od strani Srbije je bila izvršena nasilnim vzetom in proti volji ljudstva.

V tej spomenici se nadalje sklicuje na spomenico od 5. marca 1919, v kateri navaja uradne liste od raznih evropskih državnikov, ki vse priznavajo samostojnost Črniče. In kar so Črničani branili to samostojnost bodisi z besedami ali pa z orodjem, so jih srbske vojaške oblasti vrgle v ječo in pozvali pred vojaško sodiščo radi veleizdaje.

V tej spomenici med drugimi zahteva črnogorska vlada takojšen odpoklic srbskih okupacijskih čet in takojšnjo izpustitev vseh političnih jenikov v Črničo.

Konečno navaja spomenica, da naj velesile vpostevajo, da so v njegov hotel, da siče žganje, ravno ti Črničani najbolj hranili, borili in tudi prvi pri-

li za orodje in se borili za Srbijo proti Avstriji. In sedaj so jih pa srbske oblasti vrgle v ječo in obdeljili veleizdaje.

Opominja pa tudi, ako se velesile ne bodo zainteresirale v tem razmeru, da črnogorska vlada ne bo odgovorna za posledice, katerih se lahko izčinijo iz splošnega položaja. Kajti tako ne more več obstati.

Da Črniča nikakor ni zadovoljna s sedanjo srbsko vlado je dokaz, ker se je izrazila, da ne bo poslala nobenih svojih zastopnikov v ustavotvorno skupščino. Dobiti bi morala deset poslanecov. Vsled tega je srbska vlada izjavila, da ne bodo hoteli poslati nobenih zastopnikov, da jih bo vladama sama imenovala. Velika večina Črničancev je edočno proti sedanjim formi srbske vlade, v kar so tudi popolnoma upravičeni. Izjavljajo, da nam ni dovoljeno imeti svojega kraja, čemu bi morali imeti srbskega kralja; oba ali pa nobenega. Iz tega je razvidno, da bi veliš ta preprič takoj končan, aki bi se ustavnila jugoslovanska federativna republika, v kateri bi imel vsak narod svojo avtonomijo in bi lahko izbrati in nastavljati svoje uradnike. Ako bo pa ostala še nadalje monarhija, bo pa srbska vlada imela še precej neprilik ravno v Črniči, ker se slednji ne bodo podali tako hitro.

ZENSKA PREDSEDNICA ZBORNICE

Victorija, B. C., Kanada. — Mary Ellen Smith, poslanka v provincialni zbornici, je bila imenovana za predsednico zbornice.

ZELEZNICA DRUŽBA ODPUŠČA PISARNIKE MOČI.

Chicago, Ill. — Chicago & Northwestern železnica je odslovila od 260 do 300 pisarniških moči. Odpuščati namerava tudi nekaj vložkovskega osobja.

MIROVNA POGODEA PRIDE ZOPET PRED SENAT.

Washington, D. C. — Senator King iz Utaha je predolžil rezolucijo za ratificiranje mirovne pogode z Nemčijo, iz katere naj se črta ustava lige narodov.

Inozemstvo.

Komunija mobilizira.

Pariz, 6. jan. — Iz Bukskega javlja, da je rumunska vlada odredila mobiliziranje treh letnikov in militarizirala je železničarje. Za vzrok je navedeno sumnje v gibanje ruskih sovjetskih čet ob Dnjepru.

Ultimat Švedskih mornarjev.

Stockholm, 6. jan. — Organizacija mornarjev in kuharjev na parnihih z generalno stavko, aka ne dobi povečane mezd. Vsa švedska trgovska mornarica bo prizadeta, aki izbruhne stavka.

Ingridi v Nemčiji: sedem komunistov ubitih.

Berlin, 6. jan. — Sedem oseb je bilo ubitih in 22 ranjenih, ko je policija strejala na komuniste v Falsbergu v torek zvečer. Zjutraj je bil pogreb komunista Hoffmanna, ki je bil ustreljen pred nekaj dnevi v boju s policisti. Po pogrebu so delave stopili v stavko in priredili demonstracijo po mestu. Policija je hoteli razgmatri demonstrante in vnel se je boj.

Izredno zasedanje mehiškega kongresa.

Mexico City, Mehika, 6. jan. — Predsednik Obregon je sklical izredno zasedanje novega mehiškega kongresa. Glavne točke dnevnega reda so: delavski zakoni, petrolej in banke.

Nemški železničarji smagali.

London, 7. jan. — Iz Berlina poročajo, da je nemška vlada odvrnila generalno stavko železničarjev s tem, da jim je povisila mezdu od 55 do 70 odstotkov. Finančni minister še ni odobril povisjanja.

Roka Rena se suši.

Ženeva, 7. jan. — Gornja Rena se aktualno suši. Med Baslom in Starsburgom ni vodne zvezze že od 15. novembra in veliko število brodov je obsegelo na stuhem. Globčina reke pri Kehlu je samo 35 palev in drugom polovico manj. Ribe se lahko lovijo z rokami in peščenim bregovi se rušijo. V takem položaju ni bila Rena že 120 let.

Armenija organizira rdečo armado.

Carigrad, 7. jan. — Iz Erevana javljajo, da je armenška sovjetska vlada sklenila organizirati rdečo armado: prejma armenška armada je popolnoma razpuščena. Ustanovitev rdeče armade je izvršila pod vodstvom ruskih sovjetskih častnikov. Pred nekaj dnevi je dosegel ruski izobraževalnik vlak iz Rusije v Erevan z namenom, da se razširi komunistične ideje med armenskimi delave in kneti.

Sodišče je obseglo prepnamega duhovnika, ki se briga bolj za žganje kot za reševanje duš.

Spracklin je imel že eno afero, iz katere se je pa dobre izmučil in zato je misil, da lahko uganjeti. V novemboru je bil namreč obtožen, da je ustrelil hotel Revere Trumbia, ko je vdrl v njegov hotel, da siče žganje. Mrljška porota ga je oprostila krivde.

Konečno navaja spomenica, da naj velesile vpostevajo, da so v njegov hotel, da siče žganje,

ravno ti Črničani najbolj hranili, borili in tudi prvi pri-

Nekje v sv. pismu je zapisano, da kdor z mecem končuje, bo z mecem krasjan, a azi se, da se in oznanjevalec Kristovih nauk ne briga dosti, kaj je zapisano v sv. pismu.

GORAŽA IN DESET AVTOMOBILJEV JE ZGORELO.

Pittsburgh, Pa. — V East Pittsburghu je zgorela goraža avtomobila. Škoda je velika, ker je bilo samo poslopje vredno štiri deset tisoč dolarjev. Vseh tovornih avtomobilov je bilo ob času požara petmajst v goraji, a pet avtomobilov so potegnili pravčno iz nje.

ZENSKA PREDSEDNICA ZBORNICE

Victorija, B. C., Kanada. — Mary Ellen Smith, poslanka v provincialni zbornici, je bila imenovana za predsednico zbornice.

ZELEZNICA DRUŽBA ODPUŠČA PISARNIKE MOČI.

Chicago, Ill. — Chicago & Northwestern železnica je odslovila od 260 do 300 pisarniških moči. Odpuščati namerava tudi nekaj vložkovskega osobja.

MIROVNA POGODEA PRIDE ZOPET PRED SENAT.

Washington, D. C. — Senator King iz Utaha je predolžil rezolucijo za ratificiranje mirovne pogode z Nemčijo, iz katere naj se črta ustava lige narodov.

Inozemstvo.

Komunija mobilizira.

Pariz, 6. jan. — Iz Bukskega javlja, da je rumunska vlada odredila mobiliziranje treh letnikov in militarizirala je železničarje. Za vzrok je navedeno sumnje v gibanje ruskih sovjetskih čet ob Dnjepru.

Ultimat Švedskih mornarjev.

Stockholm, 6. jan. — Organizacija mornarjev in kuharjev na parnihih z generalno stavko, aka ne dobi povečane mezd. Vsa švedska trgovska mornarica bo prizadeta, aki izbruhne stavka.

Ingridi v Nemčiji: sedem komunistov ubitih.

Berlin, 6. jan. — Sedem oseb je bilo ubitih in 22 ranjenih, ko je policija strejala na komuniste v Falsbergu v torek zvečer. Zjutraj je bil pogreb komunista Hoffmanna, ki je bil ustreljen pred nekaj dnevi v boju s policisti. Po pogrebu so delave stopili v stavko in priredili demonstracijo po mestu. Policija je hoteli razgmatri demonstrante in vnel se je boj.

Izredno zasedanje mehiškega kongresa.

Mexico City, Mehika, 6. jan. — Predsednik Obregon je sklical izredno zasedanje novega mehiškega kongresa. Glavne točke dnevnega reda so: delavski zakoni, petrolej in banke.

Nemški železničarji smagali.

London, 7. jan. — Iz Berlina poročajo, da je nemška vlada odvrnila generalno stavko železničarjev s tem, da jim je povisila mezdu od 55 do 70 odstotkov. Finančni minister še ni odobril povisjanja.

Roka Rena se suši.

Ženeva, 7. jan. — Gornja Rena se aktualno suši. Med Baslom in Starsburgom ni vodne zvezze že od 15. novembra in veliko število brodov je obsegelo na stuhem. Globčina reke pri Kehlu je samo 35 palev in drugom polovico manj. Ribe se lahko lovijo z rokami in peščenim bregovi se rušijo. V takem položaju ni bila Rena že 120 let.

Armenija organizira rdečo armado.

Carigrad, 7. jan. — Iz Erevana javljajo, da je armenška sovjetska vlada sklenila organizirati rdečo armado: prejma armenška armada je popolnoma razpuščena. Ustanovitev rdeče armade je izvršila pod vodstvom ruskih sovjetskih častnikov. Pred nekaj dnevi je dosegel ruski izobraževalnik vlak iz Rusije v Erevan z namenom, da se razširi komunistične ideje med armenskimi delave in kneti.

Sodišče je obseglo prepnamega duhovnika, ki se briga bolj za žganje kot za reševanje duš.

Spracklin je imel že eno afero, iz katere se je pa dobre izmučil in zato je misil, da lahko uganjeti. V novemboru je bil namreč obtožen, da je ustrelil hotel Revere Trumbia, ko je vdrl v njegov hotel, da siče žganje. Mrljška porota ga je oprostila krivde.

Konečno navaja spomenica, da naj velesile vpostevajo, da so v njegov hotel, da siče žganje,

ravno ti Črničani najbolj hranili, borili in tudi prvi pri-

Ameriška dobrodelna komisija je se vedno na delu v Armeniji. Zastopnik kovjanske vlade v Karabu je pred kratkim konferiral z voditelji ameriške misije in dejati da morajo Američani predlagati vladni matanjeni inventar vse lastnine, kar je imajo v dotičnem okrožju. Zastopnik je zagotovil Američane, da jih ne bo nikje vredovali protirevolucionarna gibanja.

Francoska banka "Suduir" je pripeljala 50 francoskih in belgijskih civilnih ujetnikov iz Odesse, ki so bili zadnji teden zamojani za ravno toliko ruskih boljševikov iz Francije.

Valera je zavrgel pogoje Lloyd-a Georgia.

London, 7. jan. — Iz zanesljivih virov se poroča, da je irski predsednik Valera zavrgel vabilo Lloyd-a Georgia, da naj pride k njemu v London na mirovno posvetovanje. Valera je dejal, da je pripravljen iti v London edino pod pogojem, da se Irski prizna kot neodvisna republika in da pride kot zastopnik Irskih, ki se sestane z zastopniki Anglije. Nasploh se poroča, da je irski predsednik Valera zavrgel vabilo Lloyd-a Georgia, da ne more sprejeti Valera kot predsednika irske republike, rad ga pa sprejme kot predsednika irskega simfajnovskega parlamenta.

Valera je zavrgel pogoje Lloyd-a Georgia.

London, 7. jan. — Iz zanesljivih virov se poroča, da je irski predsednik Valera zavrgel vabilo Lloyd-a Georgia, da naj pride k njemu v London na mirovno posvetovanje. Valera je dejal, da je pripravljen iti v London edino pod pogojem, da se Irski prizna kot neodvisna republika in da pride kot zastopnik Irskih, ki se sestane z zastopniki Anglije. Nasploh se poroča, da je irski predsednik Valera zavrgel vabilo Lloyd-a Georgia, da ne more sprejeti Valera kot predsednika irske republike, rad ga pa sprejme kot predsednika irskega simfajnovskega parlamenta.

Bulgarija želi vstopiti v jugoslovansko konfederacijo.

Pariz. — (Poroča Paul Scott Mowrer.) Bulgarski iridentizem je sedaj osredotočen na tri pokrajine, v katerih je, kakor kažejo, naseljenih ena tretjina vseh Bulgarov. Te tri pokrajine so: Spodnja Dobrudža, katero je okupirala Rumunija, kjer je naseljenih 134,331 Bulgarov; Makedonija z poldrug milijoni Bulgarov, od katerih je 300,000 pod grško vlado in ostali se pa pod Srbijo; in vzhodna in zapadna Tracie, kateri obe sta sedaj pod grško vlado, kjer je bilo leta 1912 294,555 Bulgarov in 116,170 makedonskega veroizpovedanja ali takozvani Pomaki. Iz slednjih dveh pokrajin so bili Bulgari v veliki večini izgnani.

Bulgarija zelo želi dobiti nazaj Spodnjo Dobrudžo, ker ta pokrajina je zelo redovitna in tudi raditev, ker leži ob Donavi in Črnom morju. Tracio si ne želi takliko radi prebivalcev ampak ker hoče imeti dohod do egejskega morja. Leta 1913 je dohod luko Dedeagac, želela si je pa bolj pristanisce Kavala, katero je pa dobita Grčija. Toda sedaj je pa celo že izgubila Dedeagac.

Glavni cilj Bulgarov je pa Makedonija, ki je rojstni kraj več slavnih Bulgarov. Da bi dobila to pokrajino se je že borila, toda bila je nevpečena v vseh bojih. Po bulgarskih porotilih je v Macedoniji poldrug milijon Bulgarov, 540,000 Turkov, 253,000 Grkov, 184,000 Albancev in 117,000 Rumunov.

Da bi Bulgarija dobila to pokrajino, ki je zibel največjega bulgarskega patriotskega in v kateri so Bulgari brezvomno v veliki večini naseljeni, so organizirali veliko propagando, ki je tudi zelo močna in razširjena po celi Bulgariji in v kratkem času bo

toliko močna, da bo nasprotovala celo vladu.

Toda vasi Bulgari se pa zavedajo, da bi bila samomorilna politika, skozi katero je Bulgaria ostala sovražna napram njenim trem sosedom, Rumuniji, Srbiji in Grčiji. Velika večina prebivalstva je nasprotna macedonski organizaciji, ki je večen sovražnik Srbije, kar tudi Grčije, in sicer največ v sledi tega, ker je že sito vojne oziroma vojnih porazov. Ustanovitev močne in velike Jugoslovanske države na Balkanu je namreč spremenil celo politiko. Da bi vzel Robertovega zavoda in raznili ameriških verskih šol v Bulgariji. Prizadevanje Italije, da bi zavredila Bulgaria v kake intrige napram Jugoslaviji je bio brezvosten. V Jugoslaviji je to enostavno zavrgla.

Najznačilnejši faktor v Bulgariji je pa sedaj močno pandsavljeno gibanje v političnem kakor tudi v gospodarskem oziru. Želja Bulgarov ni samo stopiti v konfederacijo z ostalimi južnimi Slovani ampak, kar je bilo poročano je sledila tudi trgovska zveza z Čeho-Slovakijsko. Poleg tega se pa tudi zelo ogrevajo za Rusijo.

Bulgarija je bila osvobojena izpod turškega jarma leta 1878, ko je bila turška armada poražena od ruske. In tega se vasi Bulgari se sedaj dobre zavedajo. Najlepši spomenik v Sofiji je bronasti kip Aleksandra III., katerega imenujejo Bulgari "car osvoboditelj". In ravno tako se Bulgari dobro zavedajo, da so narodili velikansko napako, ko so stopili na stran russkih sovražnikov in vzdignili orožje proti njihovim osvoboditeljem. In dobro se tudi zavedajo, da je ravno to vzrok sedanje bede in gibanje. V sledi tega je zelo močno gibanje po vsej Bulgariji, da se kaj takega ne sme več prijetiti in da je dolžnost Bulgaria stati na strani Slovanstva ne pa na strani sovražnikov Slovanov, pa naj se zgodi karkoli hode.

Politika Bulgaria je osredotočena sedaj pridobiti prijateljstvo z Rumunijo in posebno še z Jugoslavijo in koncentrirati vso vnojno aktivnost proti Grčiji.

Francija postaja vedno bolj popularna v Bulgariji, ker se Francije v splošnem smatra da je prijateljica vseh Slovanov dočim. Velika Britanija izgubiva svoj prestig na Balkanu, ker ni priljubljena pri Slovanih. Združene države so tudi priljubljene v Bulgariji in mogoče bolj kot v kaki drugi državi in to le v sledi Robertovega zavoda in raznili ameriških verskih šol v Bulgariji. Prizadevanje Italije, da bi zavredila Bulgaria v kake intrige napram Jugoslaviji je bio brezvosten. V Jugoslaviji je to enostavno zavrgla.

Najznačilnejši faktor v Bulgariji je pa sedaj močno pandsavljeno gibanje v političnem kakor tudi v gospodarskem oziru. Želja Bulgaria ni samo stopiti v konfederacijo z ostalimi južnimi Slovani ampak, kar je bilo poročano je sledila tudi trgovska zveza z Čeho-Slovakijsko. Poleg tega se pa tudi zelo ogrevajo za Rusijo.

Bulgarija je bila osvobojena izpod turškega jarma leta 1878, ko je bila turška armada poražena od ruske. In tega se vasi Bulgari se sedaj dobre zavedajo. Najlepši spomenik v Sofiji je bronasti kip Aleksandra III., katerega imenujejo Bulgari "car osvoboditelj". In ravno tako se Bulgari dobro zavedajo, da so narodili velikansko napako, ko so stopili na stran russkih sovražnikov in vzdignili orožje proti njihovim osvoboditeljem. In dobro se tudi zavedajo, da je ravno to vzrok sedanje bede in gibanje. V sledi tega je zelo močno gibanje po vsej Bulgariji, da se kaj takega ne sme več prijetiti in da je dolžnost Bulgaria stati na strani Slovanstva ne pa na strani sovražnikov Slovanov, pa naj se zgodi karkoli hode.

Akoravno je bulgarska sinoda popolnoma neodvisna vendar pripravljena gospodarsku ortodoksnemu veroizpovedovanju. Izmed vseh stavb v Sofiji prekoračen novogradena katedrala, katera je baje največja cerkev gospodisočnega veroizpovedovanja izven Rusije. Notranjost te katedrale je naravno krasna in umetno slikana. Ta katedrala je že dolgo časa zgrajena tudi dočasno, saj nima posvečenca. Bulgarski čestveni dostojaški tečaj žaljajo podača boljševizmu v Rusiji in da se napravi red. Kajti ta cerkev je zgrajena v spomin carju osvoboditelju Aleksandru Nevskemu in radi tega jo udeležuje počestni predstaviti ne da bi bil pri tej slavnosti nevzroč zastopnik Rusije.

Militarno delo. V Petrogradu je načelo operno gledališče predstavljati najslavnnejša dela. Pred kratekom je uprizorilo opero "Faust". V večjih vlogah so nastopili načelniki ruskih umetnikov. Dekoracije slike sloviti slikar Zamrajo.

V Novru je bila otvorjena 13. novembra gospodarska visoka šola.

Gimnajske ljudi do Sovjetske Rusije. "Pravda" piše: Kako globoko pojmujejo sovjetski vojaci gospodarski položaj Sovjetske Rusije, razvidimo iz slednjega: Iz Sankt Peterburga je vrah transportni ujetnik, ki so ga prinesli s sobo zdravila in jih dali na razpolaganje ljudskemu komisaru za narodno zdravje. Kolicina teh zdravil ni sicer jasno večna, toda ne ni poglavito. Gimnajske skrb ruskih vojakov za Sovjetsko Rusijo je zmolila za razpoloženje v tujemstvu se nahajajočih ruskih vojakov. In to je poglavito!

Volitve v Harkovu. Pri delavskih sovjetskih volitvah v Harkovu je bilo izvoljenih 510 deželatov: 333 komunistov, 10 priateljev komunizma in 167 brezpartizanov.

Zenski in otroški. Imeli smo tradicione dogodke v Desklah, provzročene od pisanega vojaka.

Neato se spominjam, ker je devet sodrov iz Plavih brez vsemoga vraka bilo zaprtih več mesecov v koprskih ječah.

Neato je bil denar dne 3. novembra v tenu 19 dñih naslovnic izplačan.

Kes menjava. Znani menjavnik (socijalni patriot) Majek je pisal listu "Izvesja" pismo, v katerem objavlja, da je pripadal menjavniški stranki in pravilno.

Denar je bil izplačan brez vsekogar odbitka in mislim in prepričam da nimate v tem oziru para v Ameriki, ki bi Vam mogel tekmovali.

Priporočam torej Slavonic Immigrant Bank v New Yorku na

čl. 20.890 kren in iz poslanega

prejmenega potrdila izvidim

je bil denar dne 3. novembra v tenu 19 dñih naslovnic izplačan.

RAKRENE KOTLE

RAKRENE KOTLE izdelano iz najboljšega bakra v velikosti na 4 galone za \$15.00; 6 galonov za \$20.00;

8 galonov za \$25.00 in 10 galonov za \$45.00 F. O. B. New York. (Vi plačate poljubljene stroške).

Poljubljene denare z naredilom. Ištakate poljubljene tudi posodo za čiščenje.

VICTORIA SUPPLY CO.

566 Morton Bldg., New York, N. Y.

Dne 19. dec. 1920.

CUNARD ANCHOR LINE

Parnik "ITALIA"

odpluje dne 25. jan.

DUBROVNIK in TRST

Cena tretjem razredu je

Dubrovnik \$125.00

Tivat \$115.00

in \$5.00 vojnega davka.

Cena tretjem razredu je \$125.00

in \$5.00 vojnega davka.

V vsej mestu je nastopnik te družbe. Oglašalo se pri njem.

CUNARD LINE

PARNIK S. S. SAXONIA,

14,300 ton, Jan. 22.

Cena kabinam \$180.00 in \$5.00 vojnega davka.

Cena v tretjem razredu \$125.00 in \$5.00 vojnega davka.

Največji parniki naravnost V HAMBURG.

Cena v tretjem razredu za Odorburg via Hamburg je \$125.00

in \$5.00 vojnega davka.

Zastopnik te družbe je v vsem mestu, oglašalo se pri njem.

Pošiljamo denar v staro domovino

Sedaj lahko podljemo denar v vse kraje na

Slovence, Hrvatce, Dalmacije in Istre.

Nedajanje podljano denar tudi v Srbijo, Bulgarovo in Rumunijo.

Jaziljmo na vas poslan denar, snake kot pred vojno, da boda

bitre in teden izplačan.

Prodajemo likovno mesto.

Uradno mesto so: 8. januar do 5. februar.

Ponuditek in srečo po \$2.00.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

NAZNAJILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, žalostno vest, da je preminil dne 6. decembra, 1920 moj jubiljeni soprog in oče štirih nedorastlih otrok.

BARTOL KOVČAN.

Bil je avtor na skrivnem letu, na naprednega misljenja. V Ameriki je bil 12 let; doma je bil iz Loke, pri Zagorju ob Savu na Štajerskem. Moja načela, hvala vsem, ki so ga obiskali da merit, krem, odru in vsem, ki so ga spremljali v zadnjem počutku. Poselil se je zahvaljujem Joe Gračnerju in njegovi soprigi, Viktor Zupančiču, John Speku in vsej njihovi družini za polnočevalno udobje po pogrebu. Hvala Joe Gračnerju družini za darovani venec. Še enkrat lepa hvala vsem. Tudi pokojni soprog in oče pa želim, počivajo v miru v blagajnici ameriški zemlji. Zaradiča ostala sopriga Barbara Kovčan, Bartol, Max, in Mary Kovčan, otroci.

Milston, Wis. Jan. 6. 1921.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 W. 23rd St., New York, N. Y.

Cenjeni gospodje. Ne ostajmi drugo, kateri da se Vam javi najlepše zahvalil in tudi drugi priporoči. Vaše točno ceno, in bitno pošljite poslikanje denarja v stare domovine.

Volitve v Harkovu. Pri delavskih sovjetskih volitvah v Harkovu je bilo izvoljenih 510 deželatov: 333 komunistov, 10 priateljev komunizma in 167 brezpartizanov.

Zenski in otroški. Imeli smo tradicione dogodke v Desklah, provzročene od pisanega vojaka.

Neato se spominjam, ker je devet sodrov iz Plavih brez vsemoga vraka bilo zaprtih več mesecov v koprskih ječah.

Neato je bil denar dne 3. novembra v tenu 19 dñih naslovnic izplačan.

RAKRENE KOTLE

RAKRENE KOTLE izdelano iz najboljšega bakra v velikosti na 4 galone za \$15.00; 6 galonov za \$20.00;

8 galonov za \$25.00 in 10 galonov za \$45.00 F. O. B. New York. (Vi plačate poljubljene stroške).

Poljubljene denare z naredilom. Ištakate poljubljene tudi posodo za čiščenje.

Stefan Miljanovič.

P. O. Box 2, Gaulay Mills, W. Va.

dne 19. dec. 1920.

Parnik "PAHRONIA"

odpluje dne 18. jan.

DUBROVNIK in TRST

Cena tretjem razredu je

Dubrovnik \$125.00

Tivat \$115.00

in \$5.00 vojnega davka.

Cena tretjem razredu je \$125.00

in \$5.00 vojnega davka.

V vsem mestu je nastopnik te družbe. Oglašalo se pri njem.

CUNARD LINE

PARNIK S. S. SAXONIA,

14,300 ton, Jan. 22.